

ЕКО-ІННОВАЦІЇ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: СУЧАСНИЙ СТАН, МЕХАНІЗМИ ФІНАНСУВАННЯ ТА ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

СОКУР Марина

Університет державної податкової служби України

<https://orcid.org/0000-0002-1256-9312>

e-mail: marinaromashuk@ukr.net

У статті розглянуто актуальне питання еко-інновацій та їх впровадження на засадах проектного підходу. Досліджено основні аспекти фінансування екологічного відновлення економіки країни. Автор звертає увагу на сучасні тенденції в розвитку екологічного інноваційного простору, використовуючи критерій оцінки еко-інновацій та еко-інноваційний індекс країн Європейського Союзу (ЄС). Стаття надає детальну характеристику індикаторів, використовуваних для оцінки еко-інноваційного розвитку країн, таких як витрати на дослідження та розвиток в сфері екології, кількість отриманих патентів у галузі екології, обсяг виробництва енергії з відновлюваних джерел, інші важливі аспекти сталого розвитку тощо. У статті проаналізована динаміка екологізації економічного відновлення через співвідношення надходжень до податків екологічного податку в Україні, вказуючи на його важливу роль у фінансуванні екологічних проєктів та ініціатив. Досліджується динаміка частки екологічного оподаткування в структурі податків України та порівнюється з показниками країн ЄС. Дослідження може слугувати цінним джерелом інформації для організацій, що цікавляться ефективним впровадженням екологічного проектного менеджменту для покращення екологічного стану регіонів.

Ключові слова: еко-інновації, екологоорієнтованість, сталий розвиток, індекс еко-інновацій, екологічне оподаткування.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2023-10-11>

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Глобальні зміни клімату викликали у світовій спільноті необхідність переосмислення шляху подальшого розвитку людства в контексті Європейської зеленої угоди. Проблеми, пов'язані зі зміною клімату, вичерпанням ресурсів та забрудненням навколишнього середовища, вимагають активної участі громади та підприємницьких структур у вирішенні екологічних проблем. Європейська зелена угода націлена на перетворення європейської економіки для досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року та створення більш стійкого суспільства. А еко-інновації відіграють ключову роль у досягненні цілей Європейської зеленої угоди щодо переходу до вуглецево-нейтральної та сталої економіки. Показники індексів еко-інновацій в країнах Європейського Союзу у період з 2013-2022 року значно зросли, що свідчить про посилення екологічної відповідальності суспільства та зацікавленості громадян та бізнесу у реалізації еко-інноваційних проєктів.

Євроінтеграційний шлях України у повоєнній відбудові має бути спрямований на курс зеленої економіки та сталого розвитку, що створює умови для розвитку еко-інноваційних проєктів в регіонах. Впровадження таких проєктів може сприяти створенню нових робочих місць, розвитку інноваційного підприємництва та залученню інвестицій. На регіональному рівні в Україні формування систем управління еко-інноваційними проєктами є важливим кроком для забезпечення ефективності та відповідальності у вирішенні екологічних викликів та відповідності меті Європейської зеленої угоди. Це особливо актуально в умовах воєнного конфлікту, де регіонам необхідно подолати наслідки екоциду та активно відновлювати країну.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням екологічного реінжинірингу присвячена значна кількість наукових праць. Так, О.Адаменко, Я.Адаменко та Л. Міщенко досліджують питання екологічної оцінки техногенного впливу на трансформацію ландшафтів [1]. Управлінню природоохоронною діяльністю підприємств присвячені наукові публікації С.Князя [2] та вдосконалення методики оцінки змісту і ефективності реалізації цільових екологічних програм в умовах сталого розвитку Ю.Кравчик [13]. Основи стійкого розвитку досліджує Л. Мельник [3], механізми розвитку промислових підприємств в емерджентній економіці, в тому числі і впровадження принципів циркулярної економіки В.Гурочкіна [6-8]. Однак невирішеною частиною проблеми залишаються аспекти управління реалізацією екологічних проєктів.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Незважаючи на значну кількість досліджень у напрямку екологічного реінжинірингу, а саме сутності даного процесу, науково-методичного підходу та практичної реалізації, вбачаємо важливість дослідження сучасних тенденцій в розвитку екологічного інноваційного простору, використовуючи як критерій оцінки еко-інновацій еко-інноваційний індекс країн Європейського Союзу (ЄС). Надання детальної характеристики індикаторів, використовуваних для оцінки еко-інноваційного індексу, таких як витрати на дослідження та розвиток в сфері екології, кількість отриманих патентів у галузі екології, обсяг виробництва енергії з відновлюваних джерел, інші важливі аспекти сталого розвитку тощо. Актуальність теми надзвичайно висока, оскільки екологічні виклики стають все більш серйозними, а проектна діяльність в умовах сучасного світу повинна враховувати екологічні аспекти.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є визначення сутності економічної безпеки соціального капіталу та її відмінні особливості від соціальної безпеки в системі соціально-економічному розвитку країни. Систематизація теоретичних основ соціального капіталу в контексті забезпечення та захисту економічних прав та інтересів суспільства для досягнення соціально-економічного розвитку країни.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Еко-інновації мають вирішальне значення для досягнення мети Європейської зеленої угоди (European Green Deal) щодо переходу до вуглецево-нейтральної та сталої економіки. Індекс еко-інновацій Європейської комісії показує, що з 2013 по 2022 рік еко-інновації в ЄС зросли (з 100 до 121 пунктів) [4]. Головним чином це було зумовлено підвищенням ефективності використання ресурсів. Очікується, що це постійне зростання протягом останніх років продовжуватиметься, оскільки Європейська зелена угода встановила амбітні цілі, пов'язані з навколишнім середовищем і кліматом, а пов'язані з нею ініціативи, ймовірно, зумовлять сприятливі умови для більшої кількості екологічних інновацій.

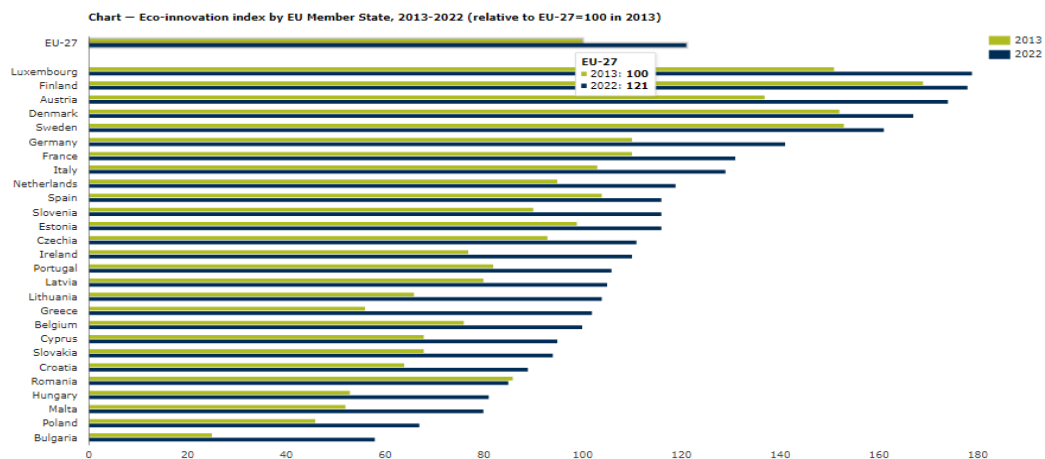

Рис. 1. Індекс еко-інновацій за країнами-членами ЄС, 2013-2022 [5]

Згідно Європейської зеленої угоди еко-інновації представлені як будь-які інновації, які сприяють розвитку більш екологічної та сталої економіки шляхом зменшення навантаження на навколишнє середовище, підвищення стійкості або більш ефективного використання природних ресурсів. Наразі оцінка індексу еко-інновацій розраховуються на основі 12 індикаторів, що належать до наступних п'яти тематичних напрямків, розглянемо у таблиці 1.

За інформацією з даної таблиці визначено, що оцінка індексу екологічних інновацій є важливим інструментом для визначення ефективності та внеску екологічних інновацій у сталий розвиток, а саме дозволяє виміряти прогрес у впровадженні екологічних ініціатив та технологій, еколого-орієнтованість проекту та порівнювати результати з попередніми періодами, що надає можливість аналізувати та вдосконалювати стратегії розвитку міст, регіонів.

Варто зазначити, що в нормативно-правовій базі України не представлено єдиного визначення трактування «еко-інновацій», на відміну від Європейської зеленої угоди, в якій чітко

сформульоване трактування «еко-інновацій», визначено теоретичні основи та активно аналізується динаміка для розуміння об'ємів фінансового забезпечення проєктів. Еко-інновації згідно Європейської зеленої угоди трактуються як будь-які інновації, які сприяють розвитку більш екологічної та сталої економіки шляхом зменшення навантаження на навколишнє середовище, підвищення стійкості або більш ефективного використання природних ресурсів.

Нам сьогодні варто розуміти у питаннях повоєнної відбудови, специфіку роботи підприємств, що займаються екологічними інноваціями та якою саме стратегією вони мають керуватись. До прикладу, «еко-інноватори» мають спеціалізацію в конкретних секторах, що може сприяти більш ефективному розвитку та впровадженню екологічних інновацій, в той час як «еко-приймачі» використовують екологічні розробки інших підприємств, що сприяє обміну технологіями та підтримці екосистеми еко-інновацій, «еко-інноватори» спрямовують свою роботу на забезпечення екологічних переваг через загальну діяльність, але можливо, їм бракує вираженої стратегії у цьому напрямку, на відміну від «неекологічних інноваторів», що не впроваджують у свій розвиток інновації екологічного спрямування[6]. Дана класифікація від Генерального директорату з питань досліджень Європейської Комісії вказує на різноманітність стратегій та ролей, які підприємства приймають у сфері екологічного новаторства в Євросоюзі. Кожен із напрямків відображає різні рівні активності підприємств та спрямованості впровадження еко-інновацій, розподіл активних гравців на екологічному ринку та тих, хто бажає отримати лише фінансовий результат без екологічних вигід.

Таблиця 1.

Характеристика індикаторів оцінки індексу еко-інновацій

Напрямки	Значення	Індикатори
Вкладення в еко-інновації	включають інвестиції фінансового та людського капіталу в еко-інноваційну діяльність	1. Державні асигнування та витрати на екологічні та енергетичні дослідження та розробки (урядові асигнування та витрати на екологічні та енергетичні дослідження та розробки як частка ВВП); 2. Загальна кількість персоналу та дослідників у сфері НДДКР (загальна кількість персоналу та дослідників у НДДКР як частка загальної зайнятості).
Еко-інноваційна діяльність	визначає ступінь активності компаній у даній країні в еко-інноваціях	3. Кількість сертифікатів ISO 14001 (кількість сертифікатів ISO 14001/населення в мільйонах)
Еко-інноваційні результати	вимірюють результати еко-інноваційної діяльності щодо кількості патентів і наукової літератури	4. Патенти, пов'язані з еко-інноваціями (кількість патентних заявок, поданих відповідно до Договору про патентну кооперацію (РСТ) у сферах технологій, пов'язаних із навколишнім середовищем, технологій адаптації до зміни клімату та винаходів у сфері стійкої економіки океану/населення у мільйонах); 5. Академічні публікації, пов'язані з еко-інноваціями (кількість публікацій із будь-яким із наступних переліків англійських ключових слів у назві та/або анотації: еко-інновації, енергоефективність/ефективність, ефективність матеріалів/ефективність, ефективність ресурсів/ефективність, енергопродуктивність, матеріал продуктивність, продуктивність ресурсів/населення в мільйонах);
Результати ресурсоефективності	точно визначають ефективність ресурсів країни та інтенсивність викидів ПГ	6. Матеріальна продуктивність (ВВП/внутрішнє споживання матеріалів (DMC)); 7. Продуктивність води (ВВП/загальний забір прісної води); 8. Продуктивність енергії (ВВП/валова доступна енергія за певний рік); 9. Продуктивність викидів ПГ (ВВП/ПГ (CO ₂ , N ₂ O в еквіваленті CO ₂ , CH ₄ в еквіваленті CO ₂ , гідрофторвуглеці (HFC) в еквіваленті CO ₂ , перфторвуглеці (PFC) в еквіваленті CO ₂ , SF ₆ в еквіваленті CO ₂ , NF ₃ в еквіваленті CO ₂)).
Соціально-економічні результати	вимірювання позитивних соціальних та економічних результатів еко-інновацій	10. Експорт екологічних товарів і сфери послуг (експорт товарів і послуг у сфері охорони навколишнього середовища та діяльності з управління ресурсами/загальний експорт); 11. Зайнятість у діяльності з охорони навколишнього середовища та управління ресурсами (зайнятість у діяльності з охорони навколишнього середовища та управління ресурсами/загальна зайнятість); 12. Додана вартість у діяльності з охорони навколишнього середовища та управління ресурсами (додана вартість у секторі екологічних товарів і послуг/ВВП).

Джерело: сформовано автором

Одним із пріоритетних напрямків підтримки екологічної інноваційної діяльності є трансфер еко-інновацій. Трансфер еко-інновацій передбачає врахування економії ресурсів та зменшення економічних втрат при зміні компонентів, параметрів, пропорцій, зв'язків природо-соціально-економічної системи, які, накопичуючись, обумовлюють перехід її в новий якісний стан. Трансфер еко-інновацій актуалізує закладені в соціально-економічних системах потенції до ефективних змін, зміни станів систем, форм та видів їх функціонування. Розглянемо трансфер еко-інновацій в таблиці 2.

Таблиця 2.

Підпорядкування каналів трансферу еко-інновацій

Рівень підпорядкування	Деталізація
Мегарівень	Створення та стимулювання розвитку міжнародного співтовариства, що проявляється в системі ООН та її економічних та юридичних інститутів. Формування глобальної еко-інноваційної політики в межах тісного партнерства країн.
Макрорівень	Формування економічного потенціалу національної економіки та її конкурентоздатності
Мезорівень	Домінуюча інфраструктура та рівень технологій, економічні та інституційні формати, регуляторна політика, які формуються під впливом трансферу еко-інновацій
Мікрорівень	Нішеві екомодернізації, де реалізуються екологічно вагомими модернізаційні зрушення, що створює потенціал зростання національної економіки за рахунок трансферу

Джерело: власна розробка автора

Такий поділ за рівнями підпорядкування дає можливість розглядати еко-інноваційну політику на різних рівнях, починаючи від глобального мегарівня та закінчуючи нішевіми модернізаціями на мікрорівні. Це надає можливість системно розуміти та керувати процесами на різних масштабах. Кожен рівень має свої особливості та впливає на розвиток еко-інновацій у відповідності з конкретними потребами та умовами [7].

Україна в період воєнного стану скоротила видатки на охорону навколишнього середовища, це пояснюється тим, що влада приділяє велику увагу воєнним операціям та оборонним витратам [8]. У таких умовах екологічні питання часто стають меншим пріоритетом порівняно з військовими діями та безпекою. В умовах воєнного конфлікту уряд може перерозподіляти ресурси на негайні потреби, залишаючи менше коштів на довгострокові програми з охорони навколишнього середовища.

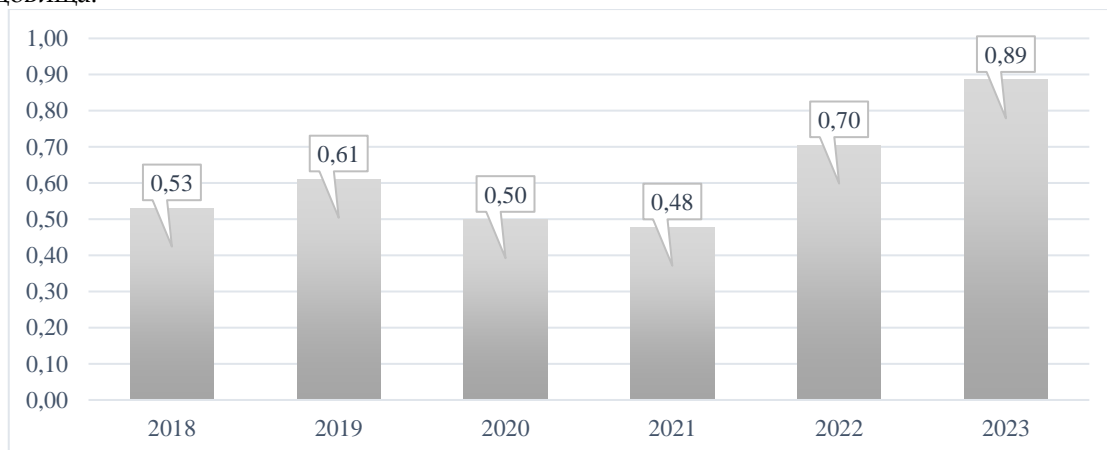
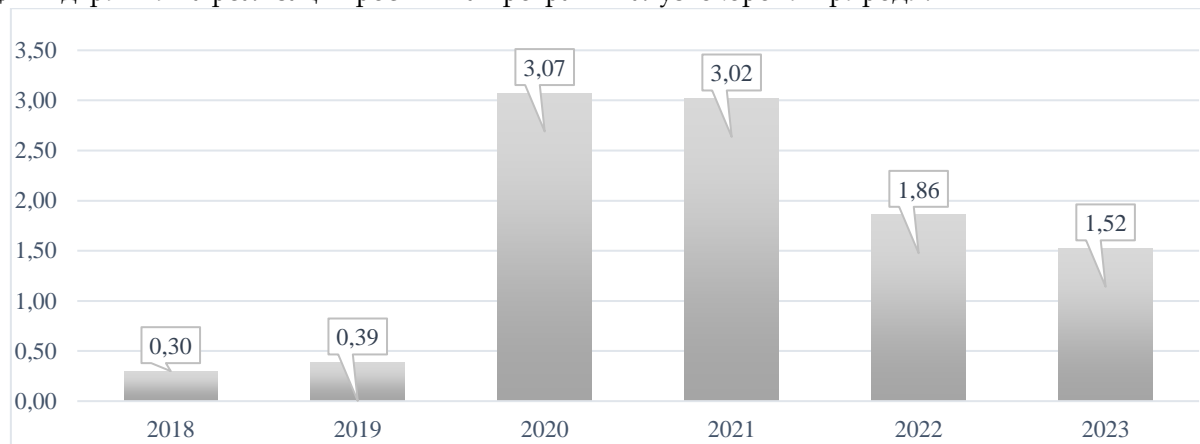

Рис. 3. Співвідношення надходжень до видатків екологічного податку

Джерело: сформовано та систематизовано автором за даними [9].

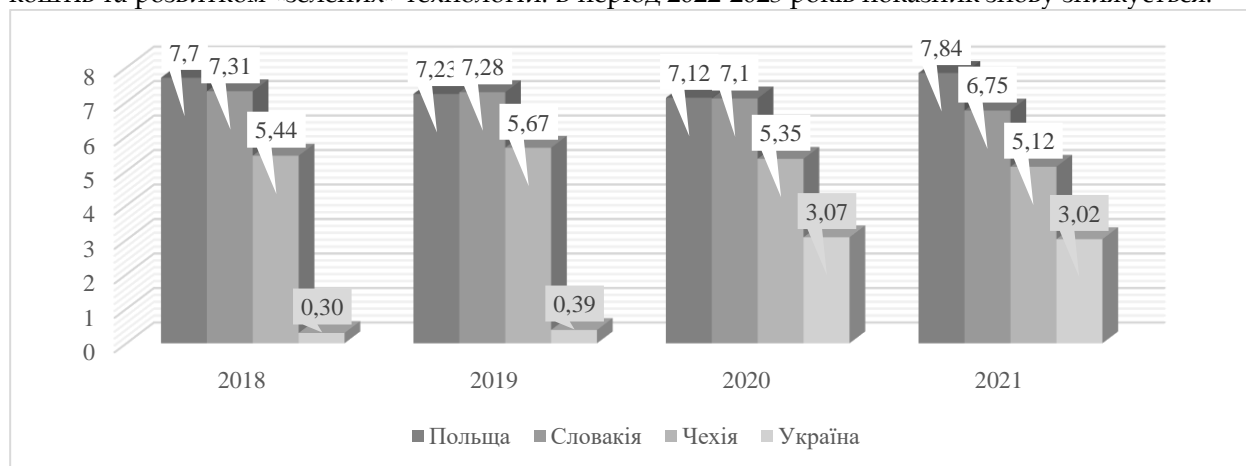
З діаграми бачимо, що у 2021 році був найменший показник надходжень до видатків – 0,48. Це свідчить про неефективність використання коштів у певний період, а саме ігнорування екологічних ініціатив або проєктів, неправильне направлення фінансових ресурсів. З іншої точки зору могли вплинути неефективні ставки екологічного податку або неправильне налаштування податкової системи. Починаючи з 2022 року показник починає рости, це свідчить про те, що країна сприяє сталому розвитку, створює позитивні стимули інвестувати у зелені технології та активізує бізнес та різні галузі економіки до екологічних ініціатив. Розглянемо також Співвідношення надходжень до видатків екологічного податку на рисунку 4. Це співвідношення може вказати на те,

наскільки успішно фінансові ресурси, отримані від екологічного оподаткування, використовуються для підтримки та реалізації проєктів та програм в галузі охорони природи.

Рис. 4. Динаміка частки екологічного оподаткування в структурі податків України за 2018-2023 рр.
Джерело: сформовано та систематизовано автором за даними [10]

В період 2018-2019 рр. спостерігаємо виражений низький показник, а саме 2018- 2019 рр- 0,30-0,39. Це свідчить про катастрофічно низьку увагу до екологічних питань у податковій політиці, а саме відсутність стимулів для підприємств та громадян до зменшення викидів та збереження природних ресурсів від екологічного оподаткування, що в результаті призвело до низької частки в структурі податків. Найвищим показник був у 2020-2021 роках, його зростання могло бути пов'язане з підвищенням екологічної свідомості платників податків, громадян, ефективним використанням коштів та розвитком «зелених» технологій. В період 2022-2023 років показник знову знижується.

Рис. 5. Частка екологічного оподаткування в структурі податків країн ЄС та України
Джерело: сформовано та систематизовано автором за даними [11]

Для порівняння розглянемо частку екологічного оподаткування в структурі податків країн ЄС, а саме Польщі, Словачії, Чехії та України. Польща та Словачія протягом досліджуваного періоду 2018-2021рр. мала стабільні показники, порівняно з Чехією яка теж мала стабільний, але порівняно низький показник. Можливо, Чехія має недостатньо жорстке регулювання в сфері екологічного оподаткування чи не має ефективної системи санкцій за порушення екологічних норм. Україна має найнижчі показники, це може бути обумовлено економічними труднощами або ж низькою зацікавленістю уряду у якісному екологічному оподаткуванні, відсутній чи недостатньо розвинений механізм екологічної політики та контролю, який сприяв би визначенню та оподаткуванню екологічних показників.

Отже, систематизувавши теоретико-методологічні основи реалізації еко-інновацій для розвитку регіону на основі проєктного підходу, які являють собою розвинуті техніко-екологічні, соціальні чи економічні концепції, спрямовані на забезпечення екологічної стійкості та вдосконалення стану навколишнього середовища на регіональному та місцевому рівні. Саме проєктний підхід надає можливість швидкого реагування та можливості грантового фінансування є джерел Європейського Союзу.

При цьому, зазначимо, що еко-інноваційні проекти – це проекти, що спрямовані на створення соціальних, екологічних, технічних, іміджевих та економічних інновацій, сприяючи екологічному розвитку. На нашу думку, еко-інноваційні проекти сприяють розвитку інноваційним рішенням, в яких розроблені новаторські економічні підходи, спрямовані на підтримку ефективного використання ресурсів, підвищення конкурентоспроможності та стимулювання соціально-економічного зростання [12]

В цілому, такий теоретико-методичний підхід до трактування основних понять розширено авторським визначенням «еко-інноваційні проекти – це реалізація екологічних інновацій (еко-інновацій) на основі проектного підходу, що характеризують інноваційні рішення для екологічної стійкості, в яких розроблені новаторські підходи, процеси, інструменти, та спрямовані на підтримку ефективного та відповідального споживання ресурсів, підвищення конкурентоспроможності та сприяння захисту навколишнього середовища.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Еко-інноваційні проекти в регіонах визначають новий напрямок для управління регіональним розвитком, роблячи акцент на сталість та конкурентоспроможність. Важливо підкреслити ключову роль еко-інновацій у створенні екологічно чистого та здорового середовища для підприємств та громадян. Реалізація еко-інноваційних проектів може сприяти вирішенню не лише екологічних, але й соціальних та економічних завдань. Підвищення якості довкілля, поліпшення якості життя населення та підтримка соціально-економічного зростання стають центральними аспектами еко-інновацій у регіональному контексті. Ефективне управління еко-інноваційними проектами передбачає ідентифікацію та аналіз конкретних еко-інновацій, визначення їхньої стратегічної важливості для регіону, а також розробку та виконання планів моніторингу. Важливо, щоб такі управлінські практики враховували місцеві особливості та потреби, забезпечуючи ефективність та прийнятність серед місцевих громад. Система управління еко-інноваційними проектами є ключовим чинником для створення сталого та успішного регіонального розвитку. Теоретико-методичні основи, які розглянуто, є важливими для практичного застосування в управлінні та реалізації проектів, які спрямовані на покращення довкілля та соціального добробуту регіону.

За результатом систематизації теоретичного матеріалу та емпіричного методу опису, системного аналізу науково-практичних літературних джерел, наукових публікацій та інших джерел для розуміння існуючих теоретичних концепцій управління еко-інноваціями та проектами, виділення їх ролі у формуванні зеленої економіки регіону, нами запропоновано теоретико-методичний підхід до трактування основних понять, та розширено базу авторським визначенням про «еко-інноваційні проекти – це реалізація екологічних інновацій (еко-інновацій) на основі проектного підходу, що характеризують інноваційні рішення для екологічної стійкості, в яких розроблені новаторські підходи, процеси, інструменти, та спрямовані на підтримку ефективного та відповідального споживання ресурсів, підвищення конкурентоспроможності та сприяння захисту навколишнього середовища.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Адаменко О.М., Адаменко Я.О., Міщенко Л.В. (2004) 'Методика екологічної оцінки техногенного впливу на трансформацію ландшафтів', Український географічний журнал , (2), pp. 22-32.
2. Chung L., Leite P., and Cesar J. (2009) "On Non-Functional Requirements in Software Engineering," in *Conceptual Modeling: Foundations and Applications*. Springer Verlag, p. 379
3. Konstantin Hoesch-Klohe, Aditya Ghose, Lam-Son Lê () *Towards Green Business Process Management (Pre-Publication Draft)* , Available at: www.uow.edu.au/ <https://europeanclimate.org/the-european-green-deal/>
4. The European Green Deal. URL:<https://europeanclimate.org/the-european-green-deal/>
5. *Eco-innovation index*. URL:<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/eco-innovation-index-8th-eap?activeAccordion=309c5ef9-de09-4759-bc02-802370dfa366>
6. Гурочкіна В. В. Механізми розвитку промислових підприємств в емерджентній економіці : монографія В. В. Гурочкіна. Хмельницький : ХНУ, 2020. 336 с. ISBN 978-966-330-377-2 URL:http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6603/1/6759_IR.pdf

7. Гурочкіна В.В., Сокур М.Б. Розвиток еко-інновацій в ЄС: сучасний стан, фінансове забезпечення та емерджентна динаміка. *Освіта та підприємництво: точки дотику* [монографія] / Колектив авторів; відп. ред. В.В., Швед, Д.І. Наумов. Вінниця, 2021. 224 с. с. 5-18.
8. Гурочкіна В.В., Сокур М.Б. Еко-інновації в емерджентній економіці. Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції «Наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку», (27 листопада 2020 р., Прага, Чехія), 2020. С. 10-13.
9. Доходи держбюджету України (2014-2023). URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/>
10. Видатки держбюджету України (2014-2023). URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/>
11. Eurostat.Eco-innovation index. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_17_50/default/table?lang=en
12. Піжук О.І., Багнюк В.І. Оцінювання реалізації інноваційного потенціалу підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. №15. С. 282-287. URL: <http://global-national.in.ua/archive/15-2017/57.pdf>
13. Кравчик Ю. Вдосконалення методики оцінки змісту і ефективності реалізації цільових екологічних програм в умовах сталого розвитку. 353-356. Номер: №4, Том 2, 2020 (284). DOI 10.31891/2307-5740-2020-284-4(2)-62. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/11/62.pdf>
14. Охорона довкілля та громадяни України. Дослідження практик, цінностей та суджень, травень 2018. URL: <http://www.rac.org.ua/uploads/content/481/files/envportraitpollreport2018.pdf>

REFERENCES:

1. Adamenko O.M., Adamenko Ya.O., Mishchenko L.V. (2004) [Methodology of ecological assessment of man-made impact on the transformation of landscapes]. *Metodyka ekolohichnoi otsinky tekhnolohichnoho vplyvu na transformatsiiu landshaftiv, Ukrainyskyi heohrafichnyi zhurnal*, (2), pp. 22-32.
2. Chung L., Leite P., and Cesar J. (2009) *On Non-Functional Requirements in Software Engineering in Conceptual Modeling: Foundations and Applications*. Springer Verlag, p. 379
3. Konstantin Hoesch-Klohe, Aditya Ghose, Lam-Son L'e. *Towards Green Business Process Management (Pre-Publication Draft)*, Available at: www.uow.edu.au/ <https://europeanclimate.org/the-european-green-deal/>
4. The European Green Deal. URL: <https://europeanclimate.org/the-european-green-deal/>
5. Eco-innovation index. URL: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/eco-innovation-index-8th-eap?activeAccordion=309c5ef9-de09-4759-bc02-802370dfa366>
6. Hurochkina V. V. [Mechanisms of development of industrial enterprises in the emerging economy]. *Mekhanizmy rozvytku promyslovykh pidpriemstv v emerdzhentni ekonomitsi: monohrafiia V. V. Hurochkina*. Khmelnytskyi: KhNU, 2020. 336 s. ISBN 978-966-330-377-2 URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6603/1/6759_IR.pdf
7. Hurochkina V.V., Sokur M.B. [Development of eco-innovations in the EU: current state, financial support and emergent dynamics]. *Rozvytok eko-innovatsii v YeS: suchasnyi stan, finansove zabezpechennia ta emerdzhentna dynamika. Osvita ta pidpriemnytstvo: tochky dotyku* [monohrafiia] / Kolektyv avtoriv; vidp. red. V.V., Shved, D.I. Naumov. Vinnytsia, 2021. 224 s. s. 5-18.
8. Hurochkina V.V., Sokur M.B. [Eco-innovations in the emerging economy] *Eko-innovatsii v emerdzhentni ekonomitsi*. Zbirnyk materialiv IV Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii «Naukovi doslidzhennia: paradyhma innovatsiinoho rozvytku», (27 lystopada 2020 r., Praha, Chekhiiia), 2020. S. 10-13.
9. Dokhody derzhbiudzhetu Ukrainy (2014-2023). URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/>
10. Vydatky derzhbiudzhetu Ukrainy (2014-2023). URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/>
11. Eurostat. Eco-innovation index. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_17_50/default/table?lang=en
12. Pizhuk O.I., Bahniuk V.I. [Evaluation of the implementation of the innovative potential of the enterprise] *Otsiniuvannia realizatsii innovatsiinoho potentsialu pidpriemstva*. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy*. 2017. №15. S. 282-287. URL: <http://global-national.in.ua/archive/15-2017/57.pdf>
13. Kravchuk Yu. [Improvement of the methodology for assessing the content and effectiveness of the implementation of targeted environmental programs in the conditions of sustainable development] *Vdoskonalennia metodyky otsinky zmistu i efektyvnosti realizatsii tsilovykh ekolohichnykh prohram v umovakh staloho rozvytku*. 353-356. Nomer: №4, Tom 2, 2020 (284). DOI 10.31891/2307-5740-2020-284-4(2)-62. <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/11/62.pdf>
14. Okhorona dovkillia ta hromadiany Ukrainy. [Environmental protection and citizens of Ukraine] *Doslidzhennia praktyk, tsinnostei ta sudzhen, traven* 2018. URL: <http://www.rac.org.ua/uploads/content/481/files/envportraitpollreport2018.pdf>

ECO-INNOVATIONS FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CURRENT STATUS, FINANCING MECHANISMS AND PROJECT ACTIVITIES

SOKUR Marina
State Tax University

The article discusses the topical issue of eco-innovations and their implementation based on the project approach. The main aspects of financing the ecological recovery of the country's economy have been studied. The author draws attention to modern trends in the development of the ecological innovation space, using the criteria for evaluating eco-innovations and the eco-innovation index of the countries of the European Union (EU). The article provides a detailed description of the indicators used to evaluate the eco-innovation index, such as the expenditure on research and development in the field of ecology, the number of received patents in the field of ecology, the volume of energy production from renewable sources, other important aspects of sustainable development, etc. Additionally, the article analyzes the ratio of revenues to expenditures of the environmental tax in Ukraine, pointing out its important role in financing environmental projects and initiatives. The dynamics of the share of environmental taxation in the tax structure of Ukraine is studied and compared with the indicators of EU countries. The author emphasizes the importance of taking into account the experience of EU countries in the implementation of environmentally-oriented tax policies in order to achieve positive results in the field of environmental reengineering, emphasize the need to promote innovative approaches in the project field in order to create a sustainable environment and reduce the impact of projects on the environment.

Overall, the article contributes to the understanding and consideration of environmental aspects in project management, creating a basis for practical recommendations for improving environmental sustainability and innovation in projects. The study can serve as a valuable source of information for organizations interested in the effective implementation of environmental reengineering in project activities and improvement of the environmental condition of the respective regions.

Key words: eco-innovations, ecological orientation, sustainable development, index of eco-innovations, ecological taxation.